

Obec Dúbrava

Hlavná kontrolórka obce Dúbrava

Odborné stanovisko HK k návrhu rozpočtu obce na rok 2026 a návrhu

viacročného rozpočtu obce Dúbrava na roky 2027-2028

V súlade so zákonom č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v platnom znení, § 18f ods.1 písm. c) bolo vypracované toto odborné stanovisko hlavnej kontrolórky k návrhu rozpočtu obce na roky 2026-2028:

1. Východiská spracovania odborného stanoviska:

- návrh rozpočtu obce na rok 2026
- návrh viacročného rozpočtu obce na roky 2027-2028
- schválený rozpočet na rok 2025
- aktuálny stav čerpania rozpočtu na rok 2025
- určený podiel na výnosoch daní v správe štátu
- návrh štátneho rozpočtu.

2. Súlad so všeobecne záväznými právnymi predpismi:

Návrh viacročného rozpočtu a rozpočtu je spracovaný v súlade

- so zák. č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy v platnom znení
- so zák. č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy v platnom znení
- so zák. č. 582/2004 Z. z. o miestnych daniach a miestnom poplatku za komunálne odpady a drobné stavebné odpady v platnom znení.

Vzhľadom k tomu, že obec plánuje schvaľovať rozpočet do 21.11. 2025, nevzťahujú sa na neho pravidlá rozpočtovej brzdy v zmysle úst. zák. č. 293/2011 Z. z. o rozpočtovej zodpovednosti v platnom znení.

Hoci sa prezentuje nárast príjmov z podielových daní, reálne výdavky miest a obcí rastú ešte rýchlejšie, najmä pokiaľ ide o spolufinancovanie európskych projektov, ktoré sú v drvivej väčšine prípadov jediným nástrojom na odstraňovanie obrovského modernizačného a investičného dlhu miest a obcí na Slovensku. Od roku 2026 sa očakáva zvýšenie minimálnej mzdy o 12 %, pričom inflácia v súčasnosti dosahuje 4 %. To znamená, že rozpočty samospráv budú ešte viac zaťažené a prijaté opatrenia negatívne ovplyvnia aj poskytovanie základných služieb obyvateľom.

Návrh viacročného rozpočtu na roky 2027-2028 obsahuje náležitosti v zmysle § 9 zák. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy v platnom znení. Návrh viacročného rozpočtu nie je pre obec záväzný.

Návrh rozpočtu na rok 2026 neobsahuje všetky náležitosti v zmysle §10 ods. 3 zák. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy v platnom znení, nie je vnútorne členený na bežný rozpočet, kapitálový rozpočet a finančné operácie. Návrh rozpočtu je zostavený podľa platnej rozpočtovej klasifikácie, stanovenej MF SR Opatrením č. MF/ 010175/ 2004-42 v platnom znení v členení podľa ekonomickej a funkčnej klasifikácie (vyhl. č. 257/2014 Z. z.) Rozpočet obsahuje údaje za dva roky predchádzajúce roku 2025, aktuálny rozpočet, návrh rozpočtu na rok 2026 a výhľadovo na dva nasledujúce roky po roku 2026 ako aj predpoklad čerpania v r. 2025.

Celkové príjmy: 258 541 eur

Celkové výdavky: 258 276 eur.

Podľa § 10 ods. 7 zák. č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy v platnom znení: *Rozpočet obce a rozpočet vyššieho územného celku podľa odseku 3 sa zostavuje ako vyrovnaný alebo prebytkový.*

Podľa § 10 ods. 7 zák. č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy v platnom znení: *Obec alebo vyšší územný celok sú povinní zostaviť svoj bežný rozpočet ako vyrovnaný alebo prebytkový.*

Podľa § 10 ods. 7 zák. č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy v platnom znení: *Kapitálový rozpočet sa zostavuje ako vyrovnaný alebo prebytkový; kapitálový rozpočet sa môže zostaviť ako schodkový, ak tento schodok možno kryť zostatkami finančných prostriedkov obce alebo vyššieho územného celku z minulých rokov, návratnými zdrojmi financovania, alebo je tento schodok krytý prebytkom bežného rozpočtu v príslušnom rozpočtovom roku.*

Podľa ustanovenia § 21k zák. č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy v platnom znení: *Ustanovenia § 10 ods. 7 a 9 vo vzťahu k použitiu prostriedkov rezervného fondu na úhradu bežných výdavkov a ustanovenie § 17 ods. 2 obec a vyšší územný celok nie sú povinné uplatňovať do 31. decembra 2025; v tomto období obec a vyšší územný celok nie sú povinné uplatňovať vo vzťahu k použitiu prostriedkov rezervného fondu a zabezpečeniu vyrovnanosti bežného rozpočtu ani ustanovenia § 12 ods. 3 a § 14 ods. 3. To neplatí vo vzťahu k zostaveniu rozpočtu na roky 2026 až 2028.*

Návrh bežného rozpočtu obce bol zostavený ako prebytkový s výškou prebytku 10 065 eur. Návrh kapitálového rozpočtu obce bol zostavený ako nulový. V návrhu rozpočtu obec uvažuje s výdavkom na splátku úveru ŠFRB 4 800 eur, 5 000 eur krátkodobý úver, nie sú však v rozpočte označený ako finančná výdavková operácia a splátky úrokov ŠFRB vo výške 3 100 eur, poplatky banke z úveru vo výške 1 200 eur. Celkový návrh rozpočtu obce pre rok 2025 je tak zostavený ako prebytkový s prebytkom vo výške 265 eur.

Návrh rozpočtu bol zverejnený na úradnej tabuli obce ani na internetovej stránke obce dňa 30.10.2025.

3. Analýza návrhu rozpočtu

Analýza príjmov

Podľa daňovej prognózy MF SR výnos z podielových daní na rok 2026 predstavuje 120 174 eur, podľa Rady pre rozpočtovú zodpovednosť predstavuje 116 747 eur. Obec rozpočtuje príjem z podielových daní na rok 2026 opatrnejšie podľa RRZ, t. j. vo výške 113 000 eur, ide o rovnakú výšku ako v rozpočte pre r. 2025. Tu by som navrhovala aj vzhľadom k ústavným obmedzeniam výdavkov pri tvorbe rozpočtu pre rok 2027 rozpočtovať príjmy z podielových daní aspoň vo výške prognózy RRZ, no mohli by byť rozpočtované aj na úrovni prognózy MF SR s tým, že ich čerpanie v bežných výdavkoch by sa realizovalo opatrne podľa naplňovania príjmovej stránky rozpočtu.

V rámci nedaňových príjmov územnej samosprávy sa predpokladá, že obce dosiahnu v roku 2026 sumu 825 mil. eur.

Štátny rozpočet pre rok 2026 je schválený. S účinnosťou od 1.1.2026 sa upravujú podiely samospráv na výnose dane z príjmov fyzických osôb. Podiel obcí sa mení z 55,1 % na 53,0 %. Dôvodom úpravy percentuálneho podielu obcí na výnose DPFO je vplyv konsolidačných opatrení pre rok 2026 vo vzťahu k DPFO v sume 55,1 mil. eur obce, pričom predpokladaný vyšší výnos tejto dane bude smerovaný do štátneho rozpočtu na zníženie schodku rozpočtu verejnej správy. Ďalej sú v návrhu premietnuté úsporné konsolidačné opatrenia v rozpočtoch samospráv na vlastné úrady v sume 109,6 mil. eur pre obce. Nad rámec bežných potrieb sú na rok 2026 v rozpočte kapitoly zohľadnené aj výdavky na voľby do orgánov samospráv obcí a orgánov vyšších územných celkov v sume 3,08 mil. eur, ako aj výdavky potrebné na spracovanie výsledkov sčítania obyvateľov, domov a bytov.

Pozitívny vplyv má premietnutie valorizácie plátov v originálnom školstve v sume 69,0 mil. euro pre obce.

Obec pre rok 2026 uvažuje s vyšším príjmom z miestnych daní z pozemkov a zo stavieb o takmer 17%, ale zatiaľ nie je schválená zmena VZN a neuvažuje so zvýšením poplatku za komunálny odpad oproti rozpočtu na rok 2025 a predpokladá, že výdavky na zber a likvidáciu odpadu porastú o cca 12%, teda rozdiel vo výdavkoch bude znášať obec. Návrh rozpočtu obce nezahŕňa kapitálové príjmy v nastávajúcom roku.

Analýza výdavkov

Návrh rozpočtu obce pre rok 2026 počíta so zvýšením bežných výdavkov o 13% oproti rozpočtu 2025, ktoré je kryté rastom výnosov z podielových daní.

Najväčšie čerpanie výdavkov je naplánované na mzdy a odvody do sociálnej a zdravotných poisťovní tak, ako po iné roky, návrh rozpočtu uvažuje s miernym zvýšením celkových mzdových výdavkov oproti roku 2025, najmä pedagogických zamestnancov, aktuálne nie je schválený rast plátov vo verejnej správe, stále nebola podpísaná Kolektívna zmluva vyššieho stupňa pre verejný sektor. Oproti predchádzajúcemu roku obec v návrhu rozpočtu uvažuje s miernym zvýšením výšky výdavkov na energie oproti roku 2025, hoci ceny energií dlhodobo klesajú.

Budúci rok nebude možné robiť zmeny rozpočtu bez toho, aby nebolo potrebné dodržať pravidlá dlhovej brzdy.

4. Hodnotenie programového rozpočtu obce

5.

Obec využila zákonnú možnosť, podľa § 4 ods. 5 zák. č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a neuplatnila program obce pre rok 2026, t. j. programový rozpočet obce.

6. Záver

Odporúčam Obecnému zastupiteľstvu v Dúbrave po rozdelení návrhu rozpočtu na zákonné členenie návrh rozpočtu na rok 2026 schváliť a viacročný návrh rozpočtu obce Dúbrava na roky 2027-2028 zobrať na vedomie.

V Levoči, 17.11.2025.

JUDr. Lýdia Budziňáková, MBA, hlavná kontrolórka